

Carex caryophyllea Latourr. (Voorjaarszegge) op de Havelterberg

M. Perdeck (Benderse 30, 7963 RA Ruinen)

Het natuurreservaat Havelterberg (IVON 16.47) is rijk aan zeldzame plantesoorten. Langs fietspaden groeien er bijvoorbeeld *Botrychium lunaria*, *Erigeron acris*, *Geranium columbinum* en *Sagina apetala*. Maar de meest bijzondere flora is te vinden op de hei in het reservaat, en wel daar waar de keileem (bijna) aan de oppervlakte komt. In die hei komen onder andere de volgende soorten voor: *Ajuga reptans*, *Anemone nemorosa*, *Campanula rotundifolia*, *Dactylorhiza maculata*, *Hypericum pulchrum*, *Lathyrus linifolius*, *Maianthemum bifolium*, *Pedicularis sylvatica*, *Pimpinella saxifraga*, *Poa chaixii*, *Polygala serpyllifolia*, *Solidago virgaurea*, *Trifolium medium* en *Viola riviniana*. Bij een inventarisatie ontdekte ik in 1985 tot mijn verrassing *Carex caryophyllea*, de Voorjaarszegge; in 1990 vond ik er nog drie vindplaatsen bij! Zo kan het gebeuren dat je op één vierkante meter, in de hei, de volgende soorten vindt: *Campanula rotundifolia*, *Carex caryophyllea*, *Hypericum pulchrum*, *Lathyrus linifolius*, *Pimpinella saxifraga*, *Polygala serpyllifolia* en *Solidago virgaurea* !

Het beheer van deze bijzondere vegetatie is als volgt: eens per twee à drie jaar maaien en afvoeren. *Carex caryophyllea* reageert hier goed op; zij is al lang uitgebloeid als er gemaaid wordt, en bloeit het volgende jaar volop. Ook *Dactylorhiza maculata*, *Hypericum pulchrum*, *Lathyrus linifolius*, *Pedicularis sylvatica* en *Trifolium medium* breiden zich duidelijk uit onder het maaibeheer.

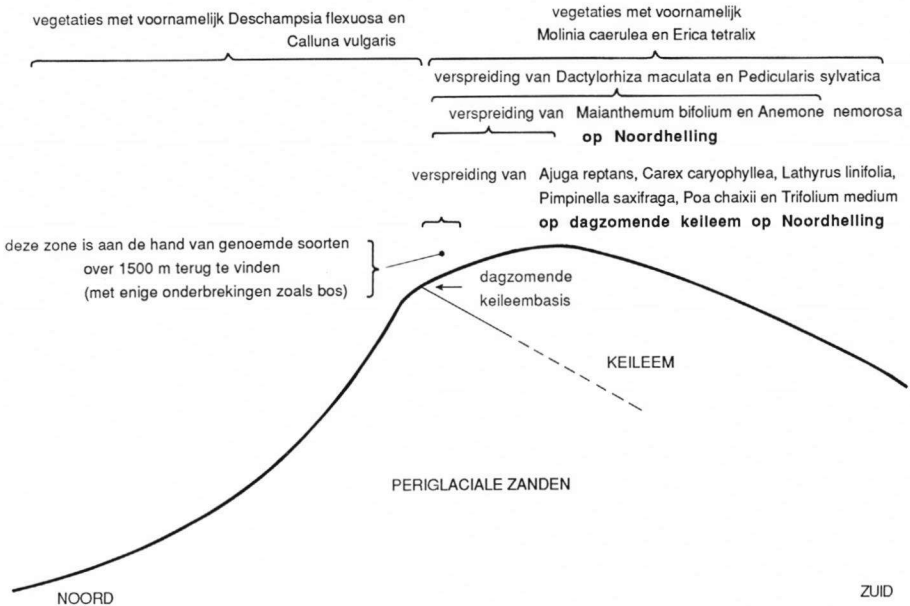

Fig. 1. Doorsnede van de Havelterberg, waarop de zonering van groeiplaatsen van bijzondere plantensoorten is aangegeven.

Tabel 1. Beschrijving van de groeiplaatsen van *Carex caryophylla*.

Opnamenummer Oppervlakte	1* 1 m ²	2* 2 m ²	3* 1 m ²	4* 1 m ²
<i>Ajuga reptans</i>	—	—	x	—
<i>Anemone nemorosa</i>	—	x	x	—
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	—	—	—	x
<i>Calluna vulgaris</i>	x	—	x	—
<i>Campanula rotundifolia</i>	x	—	x	x
<i>Carex caryophylla</i>	x	x	x	x
<i>Carex panicea</i>	x	—	—	—
<i>Carex pilulifera</i>	x	x	x	—
<i>Chamerion angustifolium</i>	—	x	—	—
<i>Cirsium palustre</i>	—	—	—	x
<i>Danthonia decumbens</i>	x	—	x	—
<i>Deschampsia flexuosa</i>	—	—	x	—
<i>Erica tetralix</i>	x	—	x	—
<i>Festuca ovina</i>	—	x	x	x
<i>Galium saxatile</i>	—	x	x	x
<i>Hieracium laevigatum</i>	—	—	x	—
<i>Hieracium umbellatum</i>	x	—	x	—
<i>Holcus lanatus</i>	—	x	—	x
<i>Hypericum pulchrum</i>	x	x	x	—
<i>Juncus conglomeratus</i>	—	x	—	—
<i>Lathyrus linifolius</i>	x	x	—	—
<i>Lonicera periclymenum</i>	x	—	—	x
<i>Luzula campestris</i>	—	—	—	x
<i>Molinia caerulea</i>	x	x	x	x
<i>Pimpinella saxifraga</i>	x	x	x	—
<i>Polygala serpyllifolia</i>	x	—	—	—
<i>Potentilla erecta</i>	x	x	x	x
<i>Rhamnus frangula</i>	—	x	—	—
<i>Rubus spec.</i>	—	x	—	—
<i>Solidago virgaurea</i>	x	—	—	—
<i>Trifolium medium</i>	—	—	—	x
<i>Viola riviniana</i>	x	—	x	x

- * 1. Noordhelling van een erosiegeultje.
 2. Langs voormalig voetpad, op de rand van een kuil.
 3. Op rug tussen twee kuilen.
 4. Aan de rand van een grote plek met veel storingsinvloeden.